

Cyngor Tref Aberaeron

Adroddiad Blynyddol Mai 2025-Ebrill 2026

Adroddiad Maer y Dref i Gyfarfod Blynyddol 2025

It has been a pleasure and a privilege to serve as Mayor of Aberaeron over the last 12 months.

Early on, as I wasn't brought up in Town I visited both of the Town's School's on a number of occasions never failing to be impressed by the friendly welcome of both headteachers and staff and their high standards and that theme of supporting youngsters in the Town became the cornerstone of my year.

Official duties have included invitations and visits to The Ceredigion WI conference, Town Book Festival, 100th Anniversary of the Town's WI, St Davids Day event, Remembrance Services, Town Rugby, Cricket and Football events, Min y Mor for carnival queen and deliver Christmas presents, National Road Cycling Town Christmas lights ceremony, Annual carnival parade, Mackerel Fiesta, best of all the Real Ale Festival.

Other highlights include supporting RAY Ceredigion on a number of occasions, never failing to be impressed by their outstanding contribution to lives of so many ranging from babes in arms to senior citizens in Town and beyond.

My timing in office also benefitted from coinciding with 2 major events. First was the 100th Anniversary of the Town's Memorial Hall and I was honoured to be asked to read the Roll of Honour at the Service to commemorate the centenary and be invited to other events. Of note was the contribution both Schools made to the celebrations, not least an outstanding performance by Ysgol Gynradd Aberaeron in the Hall marking the occasion.

The other major event was the completion of the Flood Defence Works which, despite a few teething troubles, should be remembered for the overall outcome which is the protection of the Town from flooding for future generations.

As a result of both events, I sense a fresh and positive feel within the Town following the combination of Covid and its subsequent effects, and 2 summers of restricted access to Pwll Cam, the Quay and South beach.

I was pleased to be able to represent the Town twice in Cardiff at events linked to the 30th Anniversary of Remembering Serebrenica In Wales, joining the ministers and other dignitaries at the Senedd and Memorial Gardens in the Civic Centre.

I enjoyed supporting and working in collaboration with Town Improvement's Committee, not least on providing Christmas Trees in the Town, and have also been impressed with the work of the Round Table in introducing the 10k and more recently the Triathlon that are attracting competitors and their families from far and wide

The most impactful events of my time in office have without doubt been supporting

youth activities. I've enjoyed going to dress rehearsals, performances and demonstrations by Ser Aeron Stars Youth Theatre, Laura McCabe's Dance Academy, Aeron Art's and Aeron Rock Band, meeting not just the young people but their proud parents and sharing in the youngsters success. Additionally, given my PE teacher past, I was particularly pleased that we could financially underwrite the Swimming Pool from reserves to ensure (hopefully) its future.

Indeed, the contribution of volunteers in the Town through not just youth organisations but also the plethora of Sports Clubs, various groups and activities is significant and an example of what community can achieve when it comes together.

I have very much appreciated chairing the Town Council and receiving without exception their support. However, I would be less than honest if I didn't highlight the fact that I believe as a group they do not enjoy the recognition they deserve in achieving so much with minimal and ever reducing resources. Similarly, I consider it important to address the impact of changes to the Town Council in May 2027 through both the reduction in Councillor's and loss of some long standing expertise.

Finally, a couple of comedy moments. The first was sharing the platform with Nia Butch at the Ser Aeron future stars evening, an experience that will stay with me for many a year. The second was a visit to City Hall in San Francisco where Jane and I found ourselves outside the Mayor's Office and Jane dared me to go in and announce myself as the Mayor of Aberaeron. Not one to shirk a challenge I went in to received a warm welcome and enjoyed a tour around the offices by the Mayor's PA meeting, amongst others a chap with the surname Thomas who's family emigrated from Cardiff in the late 1800's. I was asked what our budget was and then informed that their mayor had just signed off a budget of USD15.9 billion.

Mayor's fund

Ser Aeron Youth Theatre - £100

Laura McCabe dance Group - £100

Aeron Art Group - £100

Aeron Rock band - £100

RAY Ceredigion - £100

Town Improvements - £50

Additional Leaning Needs – Ysgol Gyfun Aberaeron - £50

Councillor Tim Archer
May 2026

Trefniadaeth y Cyngor

Cyngor Tref Aberaeron yw haen fwyaf lleol llywodraeth leol ar gyfer cymuned Aberaeron ac mae'n awdurdod lleol a sefydlwyd trwy Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.

Mae'r Cyngor yn cynnwys deuddeg Aelod etholedig.

Yr Aelodau yn ystod y flwyddyn drefol 2025-26 oedd y Cynghorwyr Tim Archer (Maer y Dref), Rhodri Jones (Dirprwy Maer y Dref), Aled Davies, Phill Davies, Rhys Davies, Darryl Evans, Elizabeth Evans, Lloyd Garvey, Aga Kalinowska a Diana Mace. Mae yna ddau le gwag.

Mae'r Cyngor yn cyflogi Clerc rhan amser, Mr Denfer Morgan, sydd yn gyfrifol am weinyddiaeth y Cyngor, gan gynnwys y cyllid.

Mae'r Cyngor yn cwrdd am 7.00yh ar yr ail nos Fawrth bob mis yn yr Ystafell Bwyllgor, Neuadd Goffa Aberaeron, ar wahân i fis Awst. Yn unol â Deddf Llywodraeth Leol 2021, gellir mynychu cyfarfodydd yn bersonol neu drwy fynychu o bell gan ddefnyddio Teams.

Gellir cysylltu gyda'r Cyngor drwy gysylltu â'r Clerc trwy anfon e-bost at ctaberaeron@btinternet.com <<mailto:ctaberaeron@btinternet.com>> neu ffonio 07749 320915.

Gwefan y Cyngor yw <http://www.aberaeron-tc.gov.wales/>

Mae'r gwybodaeth a ddarperir ar y wefan yn cynnwys: <http://www.aberaerontowncouncil/>

- Manylion cyswllt
- Manylion y Cynghorwyr
- Calendr cyfarfodydd ac agenda a chofnodion
- Gwybodaeth ariannol
- Polisiâu

Cyllid

Mae'r Cyngor yn gosod Cyllid Blyneddol ym mis Ionawr sy'n amlinellu'r gwariant arfaethedig ar gyfer y flwyddyn ariannol ddilynol. Mae'r gwariant yn adlewyrchu'r cynigion sydd yn rhan o'r Cynllun Busnes a'r gwasanaethau a ddarperir gan y Cyngor. Ariennir y gwariant yma drwy praesept a osodir ar yr un pryd. Mae'r praesept yn ei dro yn cael ei godi drwy Dreth y Cyngor a delir gan bob annedd o fewn y dref. Defnyddir ffynonellau incwm eraill ynghyd ag arian wrth gefn.

Dyma gyllid y Cyngor am 2025-26, a osodwyd yn y cyfarfod ar 14eg Ionawr 2025:

Gwariant

£59,174

Incwm

Praesept: £50,708

Treth Gyngor

Cymeradwy-wyd Treth Gyngor o £61.15 ar gyfer eiddo Band D er mwyn creu'r Praesept. Ariennir y gweddill o'r arian wrth-gefn

Cyfrifon Blynyddol

Y Cyfrifon Blynyddol diweddaraf i'w harchwilio gan Audit Wales yw'r rhai ar gyfer y flwyddyn ariannol flaenorol, 2024-25 ac fe dderbyniodd y Cyngor adroddiad di-amod gydag Archwilio Cymru yn datgan nad oedd unrhyw faterion wedi dod i'w sylw i roi achos i bryderu.

Gellir gweld manylion pellach ar wefan y Cyngor.

Tir Hamdden a Mwynder

Mae'r Cyngor yn berchen ar ddarnau o dir yn y Dref sy'n cael ei ddarparu ar gyfer pwrpasau hamdden a mwynder, sef:

- Cae Sgwâr
- Parc-y-Fro
- Coetir Allt-y-Graig
- Coetir Banc Bach.

Dynodwyd y Cae Sgwâr yn Gae Canmlwyddiant Ceredigion ac fe'i gosodir i gyrff i gynnal digwyddiadau megis yr Ŵyl Arddio, Gwyl y Ceffylau Gwedd, Diwrnod Chwarae Ray Ceredigion a'r Carnifal Blynyddol. Defnyddir y Cae ar gyfer cynnal gemau cartref gan Glwb Pêl-droed Aberaeron.

Gwasanaethau

Mae'r Cyngor yn darparu'r gwasanaethau canlynol:

- Meysydd chwarae plant yn y Cae Sgwâr a Pharc-y-Fro
- Arddangosfeydd blodau yn y dref
- Glanhau strydoedd
- Cynnal a chadw mannau gwyrdd
- Crog-oleuadau yn yr Harbwr
- Llwybr coetir yn Allt-y-Graig
- Ardal mwynder ym Manc Bach

Mae'r Cyngor yn cyfrannu at gost darparu'r gwasanaethau canlynol gan Gyngor Sir Ceredigion:

- Agoriad toiledau Traeth y De yn yr haf

Cyllidir y gwasanaethau hyn yn gyfangwbl gan Dalwyr Treth Gyngor Aberaeron er budd ei drigolion ac ymwelwyr i'r Dref a'r ardal ehangach ac maent yn hanfodol ar gyfer darparu'r isadeiladedd sy'n sail i'r diwydiant twristiaeth yn yr ardal.

Prosiectau Digidol

Fe ddatblygodd y Cyngor y canlynol yn ystod 2025-26:

- gwasanaeth WiFi y dref
- gwegam
- pwynt tynnu lluniau

Cyllid Menter Trefi Taclus

Fe dderbyniodd y Cyngor grant o £9,803.50 yn ystod y flwyddyn fel rhan o Fenter 'Trefi Taclus' Cynnal y Cardi.

Rhestrir y gwaith a wnaed isod:

- Darparu ugain twb blodau o gwmpas y dref
- Adfer ugain mainc cyhoeddus o gwmpas y dref
- Rhoi golchad dan bwysau i balmentydd a ddefnyddir yn gyson
- Prynu siacedi 'hi-vis' ar gyfer yr Aelodau a gwirfoddolwyr
- Prynu rhagor o ffyn codi sbwriel.

Gwnaed y Gwaith gan contractwyr lleol gyda chymorth gwirfoddolwyr.

Materion Cymunedol

Cynrychioli'r Gymuned

Cyngor Sir Ceredigion yw'r awdurdod addysg leol, awdurdod prifffyrdd lleol, awdurdod cynllunio lleol a hefyd yn gyfrifol am wasanaethau cymdeithasol y Sir. Ymgynghorir y Cyngor gan Gyngor Sir Ceredigion ar ambell fater.

Mae Cyngor y Dref wedi gwneud cynrychiolaethau ar y canlynol yn ystod y flwyddyn:

- Ceisiadau cynllunio
- Gwrthwynebu'r codiadau yn ffioedd angori'r Harbwr
- Ymgynghoriad Cyngor Sir Ceredigion ar yr Adolygiad o Safleoedd Gwastreff Cartref – Safle Gwastraff Cartref Rhydeinon
- Ymgynghoriad Cyngor Sir Ceredigion ar y Polisi Ymgysylltu a Chyfranogi
- Ymgynghoriad Bwrdd Iechyd Hywel Dda ar y Cynllun Gwasanaethau Clerigol

Cynrychiolodd y Cynghorydd Tim Archer y Cyngor ar Bwyllgor Ymgynghorol Defnyddwyr yr Harbwr a Phwyllgor y Pwll Nofio.

Cynrychiolodd y Cynghorydd Rhodri Jones y Cyngor ar Gorff Llywodraethol Ysgol Gynradd Aberaeron.

Gwneud cyfraniadau ariannol i gyrff lleol

Fe wnaeth y Cyngor gyfraniad sylweddol i Bwll Nofio Aberaeron a'r Cylch yn y swm o £7,000 er mwyn cynorthwyo gydag anhawsterau ariannol yn ystod ail hanner y flwyddyn ariannol. Fe alluogodd hwn i'r Pwll Nofio barhau gyda'r cyfraniad amhrisiaday a ddarperir ganddo i iechyd a lles trigolion y dref ac eraill yn ei ddalgylch o bob oedran.

Y gyrff eraill a gefnogwyd yn ystod y flwyddyn oedd:

Aeron Arts - £500

Cyfraniad o 50% at gost coed a goleuadau Nadolig l'r Dref a ddarparwyd gan Bwyllgor Gwelliannau Tref Aberaeron.

Gweithgareddau Gwirfoddol

Fe wneir arolygon a gwaith cynnal a chadw cyson o'r cyfarpar chwarae o'u gwirfodd gan ddau Aelod a hyfforddwyd o'r Cyngor.

Y mae tri Aelod a gwirfoddolwyr yn plannu a chynnal a chadw tybiau a chafnau blodau o gwmpas y dref.

Y mae Aelodau a gwirfoddolwyr yn torri nôl a chlirio tyfiant yng nghoedlannau Allt-y-Graig a Banc Bach.

Fe gyfrannodd Aelodau'r Cyngor i drefniadau cynnal Carnifal Blynnyddo Dydd Llun Gwyl Banc Awst a drefnir gan Bwyllgor Gwelliannau Tref Aberaeron.

Digwyddiad Nadolig Cymunedol

Cynhaliwyd y digwyddiad blynnyddol Nadolig Cymunedol ar nos Wener 28ain Tachwedd 2025 a chynnwyd Coeden Nadolig y Dref a goleuadau'r Cae Sgwâr fel rhan o'r dathliad.

Cynllun Lle

Cyfrannodd y Cyngor at ddatblygu Cynllun Lle Aberaeron sydd i fod yn gydnaws gyda Chynllun Datblygu Lleol Ceredigion ac i gael ei fabwysiadu fel Canllaw Datblygu Atodol er mwyn cynorthwyo gyda gwneud penderfyniadau ar ddefnyddio a datblygu tir, a newidiadau a gwelliannau i wasanaethau lleol.

Gweler y Cynllun Lle ar wefan Cyngor Sir Ceredigion: [2024-aberaeron-place-plan.pdf](https://www.aberaeron.gov.uk/2024-aberaeron-place-plan.pdf)

Argymhellion Terfynol Adolygiad Cymunedol Ceredigion

Fe gyhoeddodd y Comisiwn Democratiaeth Leol a Ffiniau ei Argymhellion Terfynol ar gyfer Adolygiad Cymunedol Ceredigion yn 2025 a'r penderfyniad oedd fod Aberaeron yn parhau fel Cymuned ond bod gyda Chyngor y Dref nifer llai o wyth Aelod i gynrhychioli'r trigolion. Daw hwn i rym gydag Etholiad Mai 2027.

Denfer Morgan
Clerc y Dref
Medi 2026